

det er, siger han, steget til 3, 4 a 5, og han mener, at det var Tilfaldet ved den franske Armee i dens sidste Krige. Jeg troer neppe, han vil finde Tallet 5, med mindre han tæller med, hvad der stod i Tøilhusene, halvhundrede Mile bag Fronten af Hæren, i Krige, hvor man ikke vidste, hvor blodige og voldsomme de vilde blive. Jeg indrømmer, at Antallet er steget ved Armeerne paa Balpladsene; men under hvilke Krigsforhold og hvornaar? Naar Krigsførelsen skulde gaae for sig efter en stor Maalestok, og tildeels i aabne Lande, stikede til store Feltslag, uden at være gennemskaarne af Bjerge eller andre lignende Terrainhindringer for Artilleriets Fremføren; saasnart vi derimod see en Armee fra det samme Folk og under de samme Hærførere betræde et Terrain, der er gennemskaaet og vanskeligt, da see vi Artilleriet tages ind, ja undertiden næsten ganske forsvinde. Man har seet Krige, førte med 8 a 10,000 Mand, hvor man neppe finder 4 a 6 Kanoner, og hvornaar see vi Artilleriet tage til igjen? Naar Armeen igjen bevæger sig i aabne Mark, og naar Hærføreren igjen taber Tilliden til sine Tropper. Krigsministeren har ogsaa sagt, at han gjorde Krav paa det, fordi hans practiske Erfaring havde vist ham den moralske Støtte, som ligger i Skytset; den moralske Støtte, sagde han, han talte ikke om den directe Virkning ved Kuglen, men den moralske Vægt, det maae vi holde fast paa, thi vi have her to Spørgsmaal at bedømme. Det ene er Forøgelsen af Artilleriøksens Tal, og det andet er Caliberen, hvilken Størrelse Skytset skal have. Lad os først begive os til det, den practiske Erfaring har givet, nemlig den moralske Støtte, det er Skraldet, det er ikke Kuglen, men Haabet om at have en Støtte, som man ikke rigtig kender Virkningen af, og derfor troer større, end den virkelig er. Naar det er dette, man tager Hensyn til, er Sagen stillet lige mellem de lidt mindre og de lidt større Calibere, thi det kan dog ikke gøre en saa stor Forskel, at en Armee skulde finde sig bedre moralsk støttet ved det Skrald, en 12pundig Kanon giver, end ved det Skrald, en 6pundig Kanon giver, saa Caliberet, troer jeg, kunne vi fra dette Synspunkt aldeles tilside sætte; vi kunne, naar det kommer an der-

paa, være ligesaa tilfredse med det 6pundige Batteri. Fra Virkningens Side kunne vi ikke være saa tilfredse dermed, men Spørgsmaalet er altsaa, om vi fornuftigvis kunne komme til at bruge alt dette Artilleri; dette Spørgsmaal maae vi have afgjort, førend vi stride til det næste. Nu siger jeg: er noget Land gennemskaaet paa den Maade, at man ikke bør forsynne sin Hær med et stort Artilleri, saa er det netop Danmark. Det ærede Medlem fra Beile (Lehmann), hvis egen personlige Mening i denne Sag stemmer med Krigsministerens, rykker paa Hovedet; han troer ikke, vort Land er gennemskaaet med Hensyn til Artilleriets Flytninger — saaledes forstod jeg idetmindste hans Rykten paa Hovedet — men naar det ærede Medlem havde lagt Mærke til, hvor mange Undersøgelser vi have maattet anfille for at komme efter, hvor stor Vanskelighed der er ved at flytte Artilleriet fra D til Fastland og fra Fastland til D, saa vilde han komme til at erkjende, at vor Armees Bevægelighed og den Virkning, man venter sig af den, for en stor Deel beroer paa den Lethed, hvormed man kan flytte Artilleriet, og altsaa paa, hvormeget man har at flytte, saa vilde han snart overbevises om, at man skal være meget forsigtig, førend man beslutter sig til at forsynne en Hær, som skal operere i Danmark, med et stort Artillerie. Dersom Lykken er med os, saa er der ingen Fare forbunden med at lade et stort Artillerie kjøre bag efter os frem mod Fjenden; men dersom Lykken gaaer os imod, og vi skulle benytte det Hovedmiddel til Frelse, vi have, nemlig, at flytte os hurtigt over paa en Plads i Landet, hvor Fjenden ikke uden stor Vanskelighed kan følge os, saa vil man først alvorligt komme til at overbevise sig om, at man maaskee for let har bebyrdet sig med en overdreven Mængde Artillerie, og man vil da komme til at erkjende, at Hovedspørgsmaalet skulde have været: kan Du med Nimeslighed i det Terrain, hvor Du leverer dine Slag, skaffe det Artillerie, Du medfører, til Virksomhed, eller behøver Du det, for at fuldskændiggjøre det, Du har, om det blev sat ud af Virksomhed? Og der paaberaaber jeg mig den ærede Krigsministers egen Erfaring. Han har allerede seet, at vi i det største Felt-